

עין משפט
גר מצוה

כב:

אין מעמידין פרק שני עבודה זרה

מסורת הש"ס

ד א מ"י פיג מהלכות
אסור מזה הל' טו:
ה ב מ"י פ"ב הל' טו
אסור מזה הל' טו ו
מה ל' טו טור א"ע
פ"ב ט'
ו ב מ"י פ"ג הל' טו סג
פ"ג טו ט"ז א"ע ט"י
כ טע"ח:
ד א מ"י פ"ג טע"ט ט
טע"ח:
ח ה ו ז מ"י פ"ג הל' טו
ו א מה ש טור א"ע ט
ט ט'
—

(א) חוספתא דפי"ג,
(ב) נגיל טו, (ג) נגיל טו:
חוספתא דפי"ג, (ד) כ"מ
(ה) ג' נגיל טו, (ו) טע"ח
קמו: יבמות ק"ב, (ז) ויקרא
א"ז, (ח) כ"ה נדפרי,
(ט) מוכר, מ"ה מ"ה,
(י) נכ"ס"א: מדלא אסרינן,
(יא) מ"ה נגיל טו נגיל
(יב) מ"ה נגיל טו נגיל
וה"ל מ"ה נגיל טו נגיל
מ"ה נגיל טו נגיל טו
(יג) ו"ל זה הוא להרא' נכ"ס
קמו: ו"ל מ"ה נגיל טו
שנתנו חוספתא כ"ה טע"ח
ע"י נדפרי: הלכות
יבמות ט'
—

רבינו הגנאל

הגהות הב"ח

(א) ה"פ ד"ה וימנינו
וכי כי בחבירו נתיקם
שהיו למכור בחבירו:
(ב) ד"ה רגל לא ו"ל ו"ל
ל"ה ד"ה ב"ח ממנו
מ"ה וימנינו:
—

לעני רש"י

ב"ר"א, ספ"ב, ט"ז.

מוסף רש"י

שלא תעקר. שעתה
עקרה כרעיה (ש"ל)
טו. אין מושרין בהמה
כ"ה. מ"ה רעיה (ש"ל)
טו. לא תרבי כלבא, לא
מגיל כל ש"ה תקול
ע"י ב"ח ט"ו. צ"ל לה.
מחוק נטע הוא בעיניה
ש"ה תקול יחד לה
יתפ"ל לל"ה סדר: ט"ו
(ש"ה) מ"ה ש"ה יחד
נכ"ס. מ"ה ש"ה יחד
נכ"ס. מ"ה ש"ה יחד
ש"ה נטע על ח"ה.
כשת"ל על ע"ה לל"ה מן
הע"ה אל ע"ה נכ"ס
(כ"ה ש"ה) ה"ה ש"ה יחד
לשון ש"ה (ש"ה ט"ו).
—

ורמינהו לוקחים מהם בהמה
מנתימא אמתני לרמי
ורמינהו מקום שנהגו למכור מוכרין אלמא לא חיישין לרביעה
ולשני נמי דממשני הכא ועוד קשה אמאי לא שני הכא שמיא קמא
דרב דלעיל (דף יד:) מקום שהמירו
למכור כו' ו"ל דהיא רמיא דמנתי
כבר מרמה לה כפ"ק (ט"ז)
והיה שפיר ואע"ג דהכא נמי נחת
לשני שנהגו שניה קמא דרב מקום
שהמירו ליקח מהם להקריב דלא
שני הכא דמדוק דהכא הא במקום
שאסרו למכור אסור ליקח אלמא
איכא דוכתא דחשדי ומקשי א"כ
כל הנך קראי דמותי מינייהו
רצון לר"א לקמן בשמעין דמשמע
נהו שמונה ליקח מן העובדי כוכבים
נהמה לקרנן ולנטרן להעמידם
במקום שנהגו למכור מפני שאינם
חשודים על הרביעה ואין זה יכול
להיות דהא מייתי קראי דמנתי
ונטען ופלישמי דק"ל שהן חשודים
על הרביעה וגם כל אלו קרע שהם
ערכיים הם חשודים על הרביעה
דמשמע כפ"ק ערבי אחד לקח
שכרו ואינו רובעם. אמר
רבה היינו דאמרי אינשי
מכתבא גלגל בו. פי
א' מכתבא גלגל בו
כדפור ששט ברזל הינדו
נוקב וקובע הצור שהוא
אבן גלל. כן רגלא
בחבריה ידע אי רגלא
אדם המתנועע על הכסס
ופתור על גבסנין ויזנאן
ומרטיש בגונבו והכסס.
דגרישי כפסמין ו' הוא
דרגש בו רגלא. ומקשי
א' הייף הוא רגל רב
אין קרא ארמלתא לא תרבי
כלבא ולא חשודי בר
כ"י בר רב צניע לה
אלא כלבא ניטא כיון
דמ"ה כ"י ק"י אינשי
מירתתא ולא מירעא
ל"ה. ופוקרין כיון הכל
מה דהיא שריא ל"ה
אומצא שריא בה. אמרה
אמאי עבד הכי משום
אומצא שריא ל"ה.
ומפני מה אין מעידין
בהמה כבודיקא של
עובדי כוכבים ולא זכרים
אלו כו'. מפני שהעובדי
כוכבים מצוין בנות
אלו נשי חבריהן עמיים
שבו ואינו מוציא ורבע
הבהמה. איכתי תימא אפי'
מוציא בהמה ישראל
חביבא ל"ה. דאמר (מ"ה)
(ר"י) יוחנן טעבא נחש
על חוה הטיל בה זרעא.
ישראל שעמדו על הר'
סיני פסקה זוחמת. עובדי
כוכבים נשלל עמוד על
הר סיני ולא אשפקה
זוחמת. וכן עופות. דא"ר
יוחנן ראיתו עובד כוכבים
שלקח אוזן פן השוק
רבעה חנקת צלאה ואכלה.
וערבו אחד קוב ירך פן
השוק חקק בה כ"י רביעה
רבעה צלאה ואכלה.

ורמינהו: *לוקחין מהן בהמה לקרבן ואין
חוששין לא משום רובע ולא משום נרבע
ולא משום מוקצה ולא משום נעבד
בשלמא מוקצה ונעבד אם איתא
דאקצייה ואם איתא דפליה לא הוה מובין
ליה אלא רובע ונרבע לחוש א"אמר רב
התלפא אמר רב שילא בר אביןא משמיה
דרב עובד כוכבים חס על בהמתו שלא
תעקר התינה נקבות זכרים מאי איכא
למימר אמר רב כהנא הואיל ומכחישין
בבשר אלא הא דתניא לוקחין בהמה
מרועה שלהן ליהוש דלמא רבעה לה רועה
שלהן מתיירא משום הפסד שכר אלא הא
דתניא אין מושרין בהמה לרועה שלהן
לימא רועה שלהן מתיירא משום הפסד
שכרו איהו דרועי בהרדי מרתתי אן
דלא ידעינן בהו לא מרתתי אמר רבה
היינו דאמרי אינשי מכתבא גלגל בו
רגלא בחבריה ידע אי הכי זכרים מנקבות
לא ניזבון דחיישין דלמא מרבעא ליה
עלויה כיון דמגירי בה מרתתא אלא א"ה
דתני רב יוסף ארמלתא לא תרבי כלבא
יולא תשרי רב כי רב באושפזא בשלמא
בר כי רב צניע לה אלא כלבא כיון
דמגירה בה מרתתא כיון דכי שדיא ליה
אומצא ומסריך אבתרה מימר אמרי אינשי
האי דמסריך אבתרה משום אומצא דקא
מסריך נקבות אצל נקבות מאי טעמא
לא מיחדין אמר מר עוקבא בר המא מפני
שהעובדי כוכבים מצוין אצל נשי חבריהן
יפועמיים שאינו מוציא מוציא את הבהמה
ורובעה ואיבעית אימא יאפילו מוציא נמי
רובעה דאמר מר חביבה עליהן בהמתן
של ישראל יותר מנשותיהן דא"ר יוחנן
בשעה שבא נחש על חוה הטיל בה זרעא
אי הכי ישראל נמי ישראל שעמדו על הר'
סיני פסקה זוחמת עובדי כוכבים שלא
עמדו על הר סיני לא פסקה זוחמת איבעיה
לרו עופות מאי תא שמע דאמר רב יהודה
אמר שמואל משום רבי הנינא אני ראיתי
עובד כוכבים שלקח אוזן מן השוק רבעה
חנקת צלאה ואכלה וא"ר ירמיה מדיפתי
אני ראיתי ערבי אחד שלקח ירך מן השוק
וחקק בה כ"י רביעה רבעה צלאה ואכלה
רבינא

ורמינהו: *לוקחין מהן בהמה לקרבן ואין
חוששין לא משום רובע ולא משום נרבע
ולא משום מוקצה ולא משום נעבד
בשלמא מוקצה ונעבד אם איתא
דאקצייה ואם איתא דפליה לא הוה מובין
ליה אלא רובע ונרבע לחוש א"אמר רב
התלפא אמר רב שילא בר אביןא משמיה
דרב עובד כוכבים חס על בהמתו שלא
תעקר התינה נקבות זכרים מאי איכא
למימר אמר רב כהנא הואיל ומכחישין
בבשר אלא הא דתניא לוקחין בהמה
מרועה שלהן ליהוש דלמא רבעה לה רועה
שלהן מתיירא משום הפסד שכר אלא הא
דתניא אין מושרין בהמה לרועה שלהן
לימא רועה שלהן מתיירא משום הפסד
שכרו איהו דרועי בהרדי מרתתי אן
דלא ידעינן בהו לא מרתתי אמר רבה
היינו דאמרי אינשי מכתבא גלגל בו
רגלא בחבריה ידע אי הכי זכרים מנקבות
לא ניזבון דחיישין דלמא מרבעא ליה
עלויה כיון דמגירי בה מרתתא אלא א"ה
דתני רב יוסף ארמלתא לא תרבי כלבא
יולא תשרי רב כי רב באושפזא בשלמא
בר כי רב צניע לה אלא כלבא כיון
דמגירה בה מרתתא כיון דכי שדיא ליה
אומצא ומסריך אבתרה מימר אמרי אינשי
האי דמסריך אבתרה משום אומצא דקא
מסריך נקבות אצל נקבות מאי טעמא
לא מיחדין אמר מר עוקבא בר המא מפני
שהעובדי כוכבים מצוין אצל נשי חבריהן
יפועמיים שאינו מוציא מוציא את הבהמה
ורובעה ואיבעית אימא יאפילו מוציא נמי
רובעה דאמר מר חביבה עליהן בהמתן
של ישראל יותר מנשותיהן דא"ר יוחנן
בשעה שבא נחש על חוה הטיל בה זרעא
אי הכי ישראל נמי ישראל שעמדו על הר'
סיני פסקה זוחמת עובדי כוכבים שלא
עמדו על הר סיני לא פסקה זוחמת איבעיה
לרו עופות מאי תא שמע דאמר רב יהודה
אמר שמואל משום רבי הנינא אני ראיתי
עובד כוכבים שלקח אוזן מן השוק רבעה
חנקת צלאה ואכלה וא"ר ירמיה מדיפתי
אני ראיתי ערבי אחד שלקח ירך מן השוק
וחקק בה כ"י רביעה רבעה צלאה ואכלה
רבינא

לכומרים והאילוניהו כרשיי עבודת כוכבים
כלום לאין הקדש לעבודת כוכבים (לקמן מד:)
דמשמע (כפ"ב) מוס דכתיב (ש"ד ז')
דלתרומה) ו"ל דתמורה גפ"ו (דף טו.)
א"א איתא דאקצייה א"א

הוא מובין ליה. לרעותא דמלתא נקטיה כלומר
מיישין לדלמא מקני ופלחו אסרינן לוכור חס
גרים רגלא כר"ש לשון רגיל כמו לא רגל על לשון
נו) במשפט לא ימעל פ"ו לא ידגל פומיה וה"ק
זוהי כהנא הקב"ה אהבן שנאמר ודגלו עלי
ולהכי קאמר והוא דיעי זורחא דשמעתא וית
במורה שקרא להבין דהיי שיואל פי' שאע"פ
קהלות כרכים וקשיא דלס כן מה ראה לרין
נודע לרי' מתיבן נפקא עיקר דבר זה:
לף על גב דליניהו לא הוו מילייהו הוו:

רבינא